

Nguyễn Huy Lượng

Vnthuquan.net,2009.

誦 西湖賦

TỤNG TÂY HỒ PHÚ

邏 處 景 西 湖

Lạ thay cảnh Tây Hồ

邏 處 景 西 湖 .

Lạ thay cảnh Tây Hồ

謫 欠 採 坦 勦 征 慙

Trộm nhớ thuở đất chia chín cõi

牘 浪 低 廢 仝 沒 漱 .

Nghe rằng đây đá mọc một gò

茫 白 翺 倂 於 划 ㄨ 緼 , 龍 王 阻 𠄎 濕 大 澤

Trước Bạch Hồ vào ở đó làm hang, long vương trở nên vùng đại trạch

雷 金 牛 由 倂 低 化 域 , 高 王 掬 振 脈 皇 都 .

Sau Kim Ngưu do vào đây hoá vực, Cao vương đào chặn mạch hoàng đô

瞭牖噲淫潭焰泊

Tiếng nghe gọi Dâm Đàm, Lăng Bạc

景嘶印星渚冰湖.

Cảnh ngó in tình chữ, băng hồ

色寅寅染式藍鈎,盼洞碧翕璫匆北北

Sắc dòn dòn nhuộm thức lam xanh, ngõ động bích nổi lên dòng lẻo lẻo

形踴踴拐忸勾晷,想暈銀淩笹擻岑岑.

Hình lượn lượn uốn vòng câu bạc, tưởng vầng ngân rơi xuống mảnh nhò nhò

餘慙畝揲侑吝色

Dư nghìn mẫu nước trời lẫn sắc

鉞姓边花髻蛄炸.

Trải bốn bên hoa cỏ nhiều mùa

盎坦噶惣鳳群印,卅浪臺上月

Áng đất phơi mỏ phượng còn in, kẻ rằng đài thượng nguyệt

蠶揲吸哈縹拯唸,卦噲盞中酥.

Vũng nước hút hàm rồng chẳng cạn, người gọi trần trung tô

座石塔怒尔仙底宝

Toà thạch tháp nọ nơi tiên đề báu

准土堆箕暮客畎符.

Chôn thổ đôi kia chỗ khách chôn bùa

芽穆郎香帙拯移,罐馭法群紘功扒虎

Đền Mộc Lang hương lửa chẳng rời, tay lưới phép còn ghi công bắt hồ

緇真武顙湄僂轉,熾耆焜群底跡緘蹤.

Quán Chân Võ nắng mưa nào chuyển, lưới gươm thiêng còn để tích giam

rùa

嶮掇怒繩千年妣妣

Kề bên nọ quán Thiên Niên lớp lớp

隔岸箕涼万保乏膺.

Cách ngàn kia ghềnh Vạn Bảo nhấp nhô

座金蓮本翕味香,廚鎮国想印澁靜範

Toà kim liên sóng nổi mùi hương, chùa Trấn Quốc tưởng in vùng tĩnh phạn

行古樹闔剎翠綠,場奉天認產趣沂圩.

Hàng cỏ thụ gió rung bóng lục, tràng Phụng Thiên nhận sẵn thú Nghi Vu

玆布丐慕印咤府

Dầu Bô Cái rêu in nền phủ

境埲釘花唾詡廚.

Cảnh Bà Đanh hoa khép cửa chùa

鑲瀆忙蒙頂驚尔箕,仝組鵲疥廊叫隻隻

Trông mơ màng đường đình Thử nơi kia, vài tổ thước cuối làng kêu chích

chích

牕彷彿盼洞桃涉怒,三嘹鑼瑋寨漑鳴鳴.

Nghe phảng phất ngõ động đào mái nọ, mấy tiếng gà trong trại gáy o o

炉石塊燂槩翹忒

Lò Thạch Khôi khói tuôn nghi ngút

涼日招本迭咍糝.

Ghềnh Nhật Chiêu sóng giạt ỳ ờ

拉坵疥糝蜃鍾,船商客唉氈帆僮僮

Rập rình cuối bãi Đuôi Nheo, thuyền thương khách hãy chen buồm buồm

buồm

声領頭湖股馭,塔高僧群蝨詡徂嚙.

Thanh lãnh đầu hồ Cổ Ngựa, tháp cao tăng còn hé cửa tò vò

梠安泰簾瑋霜整癢

Chày Yên Thái nện trong sương chênh choảng

敲宜蚕咽窅揲耍植.

Lưới Nghi Tàm ngăn ngọn nước quanh co

柳坡箕吮絲碧拂勑,梭鶯嶠倖坊緯錦

Liều bờ kia bay tơ biếc phát phơ, thoi oanh ghẹo hai phường dật gấm

蓮蠶怒任錢鈎窻蛎,帙狹慳水社啓炉.

Sen vũng nọ nảy tiền xanh lác đác, lửa đóm ghen năm xã gây lò

琴覬墻樓書喚喂

Cầm ve gảy lầu thư ánh ỏi

膝陲劫案偈杓 霽

Mỡ cuốc khua án kê rì rù

漱珠龍欺窅闔婕耍,回戍鼓栖嶮边涉竹

Gò Châu Long khi ngọn gió đưa quanh, hồi thú cổ thẳng kê bên mái trúc

筓伏象勑暈瘁蝨劫,瞭寒砧牖隔蹢椅蘇.

Non Phục Tượng lúc vàng trắng hé nửa, tiếng hàn châm nghe cách dải sông

Tô

卦玩境矧淥瓚斷

Người ngoạn cảnh thần thơ đòi đoạn

客收閑來焰曾區

Khách thâm nhàn lai lảng từng khu

揜袄氈泣泣瑋湄,歌青草眷彈櫝我甯

Mảnh áo toi lớp xóp trong mưa, ca thanh thảo quuyền đàn trâu ngà Nịnh

岙船竹鄰邏茫闔,曲滄良婕壻檜哲周

Con thuyền trúc lân la trước gió, khúc thương lang đưa gánh củi chàng Chu

圍局隱每芸拯少

Vây cuộc ẩn mọi nghề chẳng thiếu

澂趣憂姓伴藪璫.

Mượn thú vui bốn bạn gồm no

境看山渚攔局棋皓淥禾徘徊班冷兔

Cảnh Khán Sơn chưa gác cuộc cờ, lòng thơ đã bồi hồi ban lãnh thổ

廊望市群冬席藪瞭琴它惱訥巖斜鳥 .

Làng Vọng Thị còn đông tiệc rượu, tiếng cầm đà nã nuốt buổi tà ô

客吳楚惡西懷珊察

Khách Ngô Sở chợ tây ngồi san sát

卦羲皇窗北漑呬哺.

Người Hi Hoàng song bắc gáy phi pho

揅眸絲卦卜揲群錄,舐蟾蝓璫攪弄另

Bên giật tơ người vốc nước còn khuya, gương thiềm đựng trong tay lóng

lánh

園榑蕊卅銚霜唉鍾,覷麝淥撫蓑礪萩.

Vườn hái nhị kẻ dày sương hãy sớm, túi xạ rơi dưới gót thơm tho

昂城市新煙河沒趣

Ngang thành thị ghé yên hà một thú

喲浦坊蹤風月倅庫.

Đọc phổ phường tung phong nguyệt hai kho

闔囂囂勿洱水媵璫,灑唏沫細嚙花徠竹

Gió hiu hiu dòng Nhị Thủy đưa lên, lồng hơi mát tới chum hoa khóm trúc

瘁芑澹涉三山掇笹,吹翠鐳曾僂璫彈輶.

Trăng vàng vặc mái Tam Sơn rọi xuống, đớp bóng trong từng lũ cá đàn cò

風境辺蜚尔勝覽

Phong cảnh cũ nhiều nơi thắng lãm

朝代泉三枕清娛.

Triều đại xưa mấy lớp thanh ngu

塢翠花撻緇觀魚箕函隆慶

Tựa bóng hoa đặt quán Quan ngư kìa đời Long Khánh

提爇本圃塘諭象怒採乾浮.

Đè mặt sóng đem đường Dụ tượng nọ thuở Kiên Phù

鉞陳茫禾蜚番車馭

Trải Trần trước đã nhiều phen xe ngựa

細黎畱強顛度傘削.

Tới Lê sau càng lắm độ tán dù

謏欠篇八詠遊湖,璚比興拱寓垣歸諷

Trộm nhớ thiên bát vịnh du hồ, trong tí hứng cũng ngụ lời quy phúng

吏欠曲聯吟賞月,勦笑談兼妥意交夫.

Lại nhớ khúc liên ngâm thương nguyệt, lúc tiêu đàm dường thoả ý giao phu

座廢怒絃句賡和

Toà đá nọ ghi câu canh hoạ

勿撻箕兼翫窮酢酬.

Dòng nước kia dường nổi chén tạc thù

璚畱自翫櫟椒牆,俠塢撻坤倭牟顛潔

Năm sau từ nổi bụi tiêu tường, ba thước nước khôn cầm màu hiệu khiết

巖意拱給份桑海,嫻秋脩包掣餒荒枯.

Buổi ấy cũng góp phần tang hải, sáu thu trời bao xiết nổi hoang khô

形拂廐湄杭闔風

Hình cây đá mưa trôi gió giạt

色花穫謎吻霜霧.

Sắc hoa chìm mây vẫn sương mù

淮池潭ㄨ 莽岫清光,峯虐仍壞蜥蝌蚪

Chón trì đàm làm bọn vẽ thanh quang, xuôi ngược những vầy đuôi khoa đầu

尔範宇底 瞻牟爽浪,育昂壩録網蜘蛛.

Nơi phạm vũ để che màu sáng lãng, dọc ngang trao mắc võng tri thù

香古廟堆式冷𢵿

Hương cổ miếu đôi chòm lạnh lẽo

嚙远村三𡩵囚虐.

Đèn viễn thôn mấy ngọn tù mù

涇兜兜調汜𡗗中沙,樓宿鳥闔群錡鐸

Kênh đầu đầu chảy đến trung sa. lầu túc điều gió còn sớm quạt

蓮淮淮𡗗𡗗駟西域,蠶遊魚月唉莖暮.

Sen chón chón đã bay về Tây vực, vũng du ngư nguyệt hầy tối mò

叫治乱𡩵𡩵𡩵𡩵杜鵑

Kêu trị loạn đau lòng con Đỗ Vũ

噲公私攙𡩵𡩵𡩵𡩵𡩵.

Gọi công tư mỗi miệng cái hà mô

儻牖謎𡗗想翠霓,淥七月𡩵嘆共牧豎

Lũ cày mây lần tưởng bóng nghê, thơ thất nguyệt thở than cùng mục thụ

客弔月割尋沁𡩵,岨南無盤泊貝樵夫.

Khách điệu nguyệt biếng tìm tằm cá, chữ nam mô bàn bạc với tiều phu

牖爍怒𡩵𡩵𡩵𡩵𡩵

Nghe xóm nọ rù rì ve nặng

輝涼箕濕倘閃輒.

Ngắm ghềnh kia thấp thoáng trai cò

趣高流隻鑊忒棋,卦樂水掩琴欺賸桂

Thú cao lưu chéch mác thể cò, người nhạo thủy ôm cảm khi rạng quế

牟煙境冰傾魂薺,客登臺擱筆巖吮梧.

Màu yên cảnh băng khuâng hồn rượu, khách đặng đài gác bút buổi bay ngô

朝風味姦羹瓊揆

Chiều phong vị xem đường quạnh quẽ

玠圖書輝唉潰糊.

Dấu đồ thư ngắm hầy mơ hồ

撫巖筴揆沍溟濛,塘泉蹙馭

Dưới cầu vòng nước chảy mênh mông, đường xưa đưa ngựa

琤城雉廐磋岍岍,掇迈噲磬.

Trên thành trĩ đá xây chóm chớm, bến cũ gọi đò

茫故宮撩却揆舁鸞暈瘁希戲

Trước cổ cung treo nửa mảnh gương loan, vàng trắng he hé

畱古寺瀛三封庄馭沍磬盧削.

Sau cổ tự gọi mây phong da ngựa, đám cỏ lù rù

姦庚役卦泉漫漠

Lớp canh dịch người xưa man mác

岍蕭涼境迈瘡餽

Vẻ tiêu lương cảnh cũ thẹn thò

盍繁華為境悶鋪卦,卦沛欺物媵筮移,境沛瘡卦巖意

Áng phồn hoa vì cảnh muôn phô người, người phải khi vật đổi sao rời, cảnh

phải chiều người buổi ấy

脩清焰固卦群罔境,境固產撻鐳瘁賸,卦卯負境尼 夙.

Trời thanh lãng có người còn mến cảnh, cảnh có sẵn nước trong trắng sáng,
người nên phụ cảnh này ru.

暈瘁怒巖覷巖缺

Vùng trăng nọ buổi tròn buổi khuyết

彰撻箕尔陷尔膺.

Ngọn nước kia nơi hoắm nơi nhô

細戊申自帙罔祥雲,椅併泣啤功蕩敵

Tới Mậu Thân từ rở vẻ tường vân, sông núi khắp nhờ công dâng địch

戈庚戌吏喟怵時雨,髻拂調澮德霑需.

Qua Canh Tuất lại tưới cơn thời vũ, cỏ cây đều gội đức chiêm nhu.

蠶池沼撻寅寅焰

Vũng trì chiều nước dần dần lặng

尔庭台 花派派蹙.

Nơi đình đài hoa phơi phới đua

准齋拂群三嶠凌雲,拯松柏拱誇形蒼老

Chôn bảy cây còn mấy gốc lãng vân, chẳng từng bách cũng khoe hình

thương lão

尔沒掇禾冬團戲水,細鴛鴦調妥性沉浮.

Nơi một bên đã đông đoàn hí thủy, tới uyên ương đều thoả tính trầm phù

罔花石珠鼓錦絳

Vẻ hoa thạch châu thù gấm dệt

嘹虫琴玉勸釵樞.

Tiếng trùng cầm ngọc gõ vàng khua

桴磬嫩櫓且馭崐, 倭周禾顛卦歌訖

Bãi cỏ non trâu thả ngựa buông, nội Chu đã lăm người ca ngợi

瀾撻滂鯨沉殺仝, 僂漢僂三嫫嘹慙.

Làn nước phẳng kinh chìm ngọc lặn, ao Hán nào mấy trẻ reo hò

焮坦吨尼椅尼萐, 臚皓姑竺

Mặt đất đùn này thóc này rau, rầu lòng Cô Trúc

焮撻沚怒勿 怒撻, 默志巢由.

Mặt nước chảy nọ dòng nọ bến, mặc chí Sào Do

沸緇箕群踵卸神威, 團蠻細敢誇坵西友

Cây quán kia còn đứng dậy thần uy, đoàn mán tới dám khoe lời tây hữu

蓮廚怒吏吮驅佛境, 僂吳驅曾念岬南無.

Sen chùa nọ lại bay về phật cảnh, lũ Ngô về từng niệm chữ nam mô

玆灵異伶伶吻糈

Dấu linh dị rành rành vẫn sáng

脈厚仁孕弋包露.

Mạch hậu nhân dằng đặc bao rò.

焮城泉副吏忒金湯, 坦搓滂焰

Mặt thành xưa đem lại thế kim thang, đất xây phẳng lạng

歲欣迈嶠齒形砥柱, 廢攝趨蒲.

Cánh hàn cũ sửa ra hình chỉ trụ, đá xếp xô bò

瀛濺名澄利閉檀, 境 雖坡岑

Ghé vùng danh nẻo lợi bấy lâu, cảnh tuy rằng nhỏ

双撻智箇仁三准, 境禾之輸.

Song nước trí non nhân mấy chốn, cảnh đã chi thua

鉞三秋曾預翠傘鉤, 收境禾侑璫宇宙

Trải mấy thu từng dựa bóng tàn xanh, thâu cảnh đã vào trong vũ trụ

双慙詒群賒移陞紫,瘴境群噲准边嵎

Song ngàn dặm còn xa rời bộ tía, góp cảnh còn gọi chốn biên ngu

雖趣味禾模排齒划

Tuy thú vị đã dãi bày ra đó

双声容群裝點吏朱.

Song thanh dung còn trang điểm lại cho

呬坼:

Nay mừng

脩扶正統

Trời phù chính thống

坦鐸橫模

Đất mở hoành mô

權造化迴倂璫動作

Quyền tạo hoá tóm vào trong động tác

氣乾坤運吏茫都歛.

Khí kiên khôn vận lại trước đô du

咤皇城達先龍边,辻北極鋒方調拱向

Nền hoàng thành đặt vững long biên, ngôi Bắc cực muôn phương đều cùng
hướng

咤北澤搓嶙牛渚,境西湖炮式吏芳敷.

Nền bắc trạch xây kê ngư chử, cảnh Tây Hồ trăm thức lại phương phu

廸腐草渚戈旬猓猓

Chòm hủ thảo chưa qua tuần đơm đóm

映祥雲它隔度須芟 .

Áng tường vân đà cách độ tua rua

輝月占自艮像甞毫,翫陰陽它撇樨

Ngắm nguyệt chiêm từ cấn tượng bốn hào, ổng âm dương đà quét bụi

姦岁律𠂔移新齋懣,𤇗天地買吮孀 .

Xem tuế luật đến di tân bảy tấc, lò thiên địa mới bay tro

機往復冷催吏廕

Cơ vãng phục lạnh thôi lại ầm

理羸虛扒𠂔吏補 .

Lễ doanh thâm bót đã lại bù

樵六陰𤇗生氣一陽,萬品𠂔𤇗恩坤造

Dưới lục âm vừa sinh khí nhất dương, vạn phẩm đã nhờ ơn khôn tạo

琺九道吏𠂔𠂔七正,甞𤇗調𠂔向斗軀 .

Trên cửu đạo lại tề ngôi thất chính, bốn mùa đều theo hướng đầu khu

香欽敬侵沔浩蕩

Hương khâm kính xâm miền hạo đặng

𤇗宮乾藩𤇗灵幽 .

Rượu cung càn thâm cõi linh u

盞𠂔誅排玉白堆行,草木𤇗歌功湯禹

Áng năm mây bày ngọc bạch đôi hàng, thảo mộc hãy ca công Thang, Vũ

盼征陛𤇗簫韶三曲,鳥獸調舞德唐𤇗 .

Vang chín bộ nổi tiêu thiền mấy khúc, điệu thú đều vũ đức Đường, Ngu

𤇗花𠂔𠂔旗𠂔式

Vẻ hoa lẩn dấu cờ năm thức

𤇗揲印𠂔𠂔俟巢 .

Mặt nước in bóng giáo ba ngù

茫熏風彷彿弓彈,瀾深水悶埵璫五拜

Trước huân phong phảng phát cung đàn, làn thâm thủy muốn vái lên ngũ bái

撫午日盼尙瞭竹,形远山答鑒笹三呼.

Dưới ngọ nhật vang lòng tiếng trúc, hình viễn sơn mong rạp xuống tam hô

礼樂意慙秋ㄟ獮

Lễ nhạc ấy nghìn thu ít thấy

風境尼三採僂基.

Phong cảnh này mấy thuở nào so

琤撫調樂謎璿揲沛緣,掬雨露喟堆行鴛路

Trên dưới đều rỗng mây các nước phải duyên, giọt vũ lộ tưới đôi hàng uyên

lộ

堽除拱慙坡筓椅沒欵,剩丹誠容泣僂螭縶.

Gần xa cũng cõi bờ non sông một mối, tám đàn thành dung khắp lũ nghêu

sò

唏妖魅撇撫旗青道

Hơi yêu mị quét dưới cờ thanh đạo

盍祥光槩茫嚮玄爐.

Áng tường quang tuôn trước ngọn huyền lô

梔頭涼卦澂岨圩垣,取類鴻雁

Rặng đầu ghènh người mượn chữ vu viên, răn loài hồng nhạn

歌疔蠶卅吟句在渚,獰僂鷺鳬.

Ca cuối vũng kẻ ngâm câu tại chữ, nhủ lũ ê phù

垣歌玆想懷璫周雅

Lời ca ngợi tường ngời trong Chu nhã

調吟哦牘踵笏堯衢。

Điều ngâm nga nghe đứng giữa Nghiêu cù

謔啐它憂趣忤庚,芻淮淮拱歌筒舞藪

Ngẫm nay đà vui thú tạc canh, đành chồn chồn cũng ca đồng vũ tẩu

𠂇𦰃𡗗𢆶類動植,𠂇𦰃調弼鬼庵獮.

Nhớ trước đã thoả loài động thực, hể đâu đâu đều bật quý im hò

焔太恬信丞節令啤

Nay lệnh tiết đã tin diêm thái lã

遊豫祝強人聖嘖.

Xin thánh nhân càng ghín chữ dụ du

容源槩瀾預涉箕涼,嚙炤水勦匆涇渭

Ngon nguồn tuôn dãn rụa mái kia ghềnh, đèn chiếu thuỷ chia dòng Kinh Vị

式磬仝頻韻邊怒廟,逌摧花仸徠薰茜。

Chòm cỏ mọc tần vắn bên nọ miếu, trồng thôi hoa rĩ khóm huân do

認價色察民風勤惰

Nhận giá sắc xét dân phong cần nọ

輝風光芴物性清污。

Ngắm phong quang soi vật tính thanh ô

准鳥台姦堺嫫蘊吮,收士路尼通尼滯

Chốn điều đài xem cá nháy chim bay, thâu sĩ lộ nơi thông nơi trệ

沔村塢總穫叫鑼漑,量人間尼好尼稠.

Miền thôn ỏ lảng chim kêu gà gáy, lượng nhân gian nơi hẻo nơi tru

情幽愠泣排琤視聽

Tình u uẩn khắp bày trong thi thính

乱治平芻插樵齐修.

Hiệu trị bình đành sắp dưới tề tu

尼脈箕民塏娶ㄟ侑,緡匱隱呵除尼磬屈

Nơi mạch kia dân tựa ấy làm trời, hang chuột ẩn há chừa nơi cỏ khuất

坡柳怒世搓它凭坦,謫蜺吨坤轉巖源樞.

Bờ liễu nọ kẻ xây đà vững đất, lỗ kiến đùn khôn chuyển buổi nguồn xô

副風境吏沒酈之岑

Đem phong cảnh lại một bầu chi nhỏ

鐸太平齒姓帀買蘇.

Mở thái bình ra bốn bể mới to

碎晬:

Tôi nay

崧珪淺客

Hở mình thiên lận

謝智粗初

Dại trí thô sơ

餘沒紀安皮樗櫟

Dư một kỉ yên bề hu lịch

外水旬瘡捫桑柚.

Ngoài năm tuần thẹn bóng tang du

茫鳳壇躡瑱行鸞,鑲湖境荐沒章籬語

Trước phượng đàn đứng sánh hàng loan, trông hồ cảnh tiền một chương li

ngữ

边御道辮鑲曩日,掞青山峽咏紀遙圖.

Bên ngự đạo ngửa trông vàng nhật, nổi thanh sơn mừng muôn kỉ dao đồ.

阮輝諒

Ghi chú: Văn bản này được đánh tự do không theo bản Nôm gốc nào nên có thể một số chữ chỉ đúng âm đọc (nhất là chữ địa danh).

Nguồn: Phan Anh Dũng
Được bạn: Thái Nhi đưa lên
vào ngày: 12 tháng 4 năm 2004